

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ»

1. Мета вивчення дисципліни – теоретична та практична підготовка фахівців для служби охорони праці установ, об'єднань, галузей та органів державної виконавчої влади із забезпечення питань пожежної безпеки.

Завдання вивчення дисципліни – навчитись:

- ідентифікувати основні причини пожеж, пожежну небезпеку агрегатів та установок, що розміщені у приміщенні (будівлі, споруді);
- визначати пожежовибухонебезпечні показники речовин і матеріалів;
- контролювати нормативні вимоги щодо утримання території, протипожежних розривів, джерел протипожежного водопостачання;
- прогнозувати можливість і наслідки не виконання передбачених законодавством вимог пожежної безпеки;
- використовувати нормативно-правову базу для захисту об'єктів від виникнення можливих пожеж і боротьби з ним якщо вони виникли;
- розробляти організаційні заходи і застосовувати технічні засоби захисту від дії небезпечних факторів пожеж;
- запобігати виникненню пожеж, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію;
- вимагати від працівників використовувати у своїй практичній діяльності заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватися, стаючи до роботи, у процесі роботи та після її закінчення з метою запобігання виникнення пожеж;
- планувати використання та впроваджувати засоби зв'язку, сигналізації, які є на об'єкті, найближчих апаратів телефонного зв'язку, сповіщувачів пожежної сигналізації, пристроїв для подання звукових сигналів пожежної тривоги, систем сповіщення та керування евакуацією людей.

Предмет вивчення – законодавча і нормативно-правова база пожежної безпеки, системи забезпечення вибухопожежної безпеки об'єкта, засоби гасіння пожеж.

Міжпредметні зв'язки: навчальна дисципліна «Організація пожежної безпеки» тісно пов'язана з такими дисциплінами навчального плану бакалавра як «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці у галузі», «Вступ до спеціальності», «Розслідування нещасних випадків».

2. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами;
- основні причини пожеж;
- суть процесів горіння, розвитку пожеж і пожежогасіння;
- основні нормативні документи, що регламентують вимоги пожежної безпеки;
- пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів;
- систему попередження пожеж, її призначення, концептуальні засади системи попередження пожеж;
- систему протипожежного захисту, її призначення, суть і складові системи протипожежного захисту, її призначення;
- систему протипожежного захисту як комплекс методів, заходів та засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізації пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захисту людей і матеріальних цінностей;
- засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу, автоматичні системи пожежної сигналізації;
- способи і засоби гасіння пожежі, вогнегасні речовини, первинні засоби пожежогасіння;
- порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння, вибір типу та визначення кількості вогнегасників;

- стаціонарні засоби пожежогасіння, протипожежне водопостачання, устаткування пінного, газового та порошкового пожежогасіння;
- організацію і проведення евакуації людей, розміри, кількість, розміщення, виконання та утримання шляхів евакуації людей;
- улаштування і утримання протидимного захисту, засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі;
- засоби і заходи попередження розповсюдження пожежі, ступінь вогнестійкості будівель та споруд, межу вогнестійкості будівельних конструкцій, протипожежних споруд та їх елементів;
- приклади використання засобів наочної агітації, знаків пожежної безпеки, контролю стану пожежної безпеки на підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі;
- організацію вивчення питань пожежної безпеки працівниками, в тому числі посадовими особами, при прийнятті на роботу і в період роботи;
- організацію навчання з питань пожежної безпеки в закладах освіти всіх рівнів від дошкільних до закладів післядипломної освіти, населення за місцем проживання;

вміти:

- визначати категорії приміщень і будівель за вибухопожежонебезпечністю;
- шляхом розрахунку обґрунтувати категорії вибухопожежонебезпечності приміщень;
- згідно категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю визначити основний необхідний перелік рішень із забезпечення пожежної безпеки об'єкта;
- здійснити класифікацію вибухонебезпечності та пожежонебезпечності приміщень і зон в приміщеннях та за їх межами згідно Правилами улаштування електроустановок;
- згідно класів вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон в приміщеннях та за їх межами визначити вимоги до типу виконання електроустаткування щодо вибухо- і пожежобезпеки;
- застосовувати методи запобігання формуванню горючого середовища;
- розрахувати час на евакуацію;
- планувати та розташовувати приміщення з урахуванням вимог пожежної безпеки.

3. Зміст навчальної дисципліни за темами:

Тема 1. Законодавчо-правові засади забезпечення пожежної безпеки на підприємствах, в установах, організаціях України.

Тема 2. Основні причини пожеж. Навчання персоналу з питань пожежної безпеки.

Тема 3. Системи протипожежного захисту. Управління евакуацією людей.

Тема 4. Основні знаки пожежної безпеки. Первинні засоби пожежогасіння.

Тема 5. Основні організаційно-технічні заходи пожежної безпеки для об'єктів.

Тема 6. Організація і проведення пожежонебезпечних робіт.

Тема 7. Документація об'єкта (організації, установи, закладу) з питань пожежної безпеки.

Тема 8. Облік, аналіз та оцінка показників стану пожежної безпеки та функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, з них 40 годин аудиторної та 80 годин самостійної роботи.

5. Форма семестрового контролю: залік.

6. Викладач: Поведа Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент.

7. Перелік основної літератури

1. Кусковець С.Л., Кухнюк О.М., Крук С.І. Основи пожежної безпеки виробництва: навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2013. – 480 с.
2. Основи охорони праці / За ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К.: Основа, 2003. – 472 с.

3. Пожежна безпека будівель та споруд. Навч. посібник.: Кулешов М.М., Уваров Ю.В., Олійник О.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов О.І. – Харків, 2004. –271с.

4. Поведа Т.П. Основи охорони праці: матеріали для практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа – Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко, 2016. – 108 с.

Законодавчі та нормативно-правові акти

5. Закон України «Про пожежну безпеку» від 17.12.1993 №3745-ХІІ
6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 №5403-VI
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26.06.2013 №144 (нова)
8. Наказ МВС України «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні» від 30.12. 2014 №1417 (новий)
9. Наказ МВС України «Про порядок затвердження програм навчання посадових осіб з питань пожежної безпеки» від 11.09. 2014 № 935 (новий)
10. Пожежна безпека. Нормативно-правові акти та інші документи. т.т. 1-15. Протипожежні вимоги в галузі проектування та будівництва., – К: ТОВ “Пожінформтехніка” 1997-2009.
11. ДБН В.1.1-7- 2002. Захист від пожежі. Пожежна безпека об’єктів будівництва.
12. ДБН В. 1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
13. ДСТУ 2273:2006 Протипожежна техніка. Терміни та визначення основних понять.
14. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МВС від 30.12 2014 №1417
15. Закон України «Про об’єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 №2245-ІІІ.

Інформаційні ресурси

1. ДСТУ 2272-93 Пожежна безпека: терміни та визначення. – Режим доступу: <http://www.tsdazu.gov.ua/files/BG/2.pdf>
2. Щомісячний професійний журнал «Охорона праці і пожежна безпека». – Режим доступу: <http://oppb.com.ua/content/shchomisyachniy-profesiyiny-zhurnal-ohorona-praci-i-rozhezhna-bezpeka>
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/>